

az RKP KB főtitkárának előadói beszéde

(Folytatása a III.-ik oldalon)

Jelentés a mezőgazdasági szövetkezetek szövetségeinek feladatairól a növényi és állati termelés növelése, a mezőgazdasági szövetkezetek további fejlesztése és erősítése érdekében

— Előterjesztette Vasile Vilcu elvtárs —

A Mezőgazdasági Szövetkezetek Országos Szövetsége alakuló kongresszusa olyan körülmények között zajlik le, amikor az egész nép lendületes munkálkodása a Román Kommunista Párt IX. kongresszusa történelmi határozatainak valóra váltásáért. Ez a kongresszus átfogó programot dolgozott ki az ország fejlesztésére, annak érdekében, hogy a szocialista építés kiteljesítését magasabb fokozatra emeljük.

A Román Kommunista Párt IX. kongresszusa, a szocialista iparosítás fokozott ütemű folytatását helyezve a párt politikájának középpontjába, megküldött feladatokat foglalt fel a mezőgazdasági fejlesztésére, a szocialista mezőgazdaság fejlődési irányának mélyreható tudományos elemzése alapján a fő erőforrások arra irányultak, hogy 1970-ig általános vonalakban megoldjuk a mezőgazdaság komplex fejlesztésének és kemizálásának problémáit, hogy kiterjesszük az öntözést a mezőgazdasági termelés növelése terén lévő területek fokozott mozgósítása érdekében.

Nicolae Ceausescu elvtársnak, a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának elnöke, a mezőgazdasági fejlődés érdekében, amelyet mindannyian megkülönböztetett érdeklődéssel és melegebbéssel hallgatunk, újabb bizonyítékot a párt, a párt vezetősége szüntelen gondoskodásának a szocialista mezőgazdasággal kapcsolatos problémák megoldása iránt, a szövetkezeti mezőgazdaság további erősítése és fejlesztése iránt, hogy az fokozott mértékben járuljon hozzá az egész nemzetgazdaság fellendüléséhez.

Pártunk Központi Bizottságának a szorgalmas parasztságról adott elismerő értékelése újabb ösztönzést jelent a jövőbeni tevékenységhez a szövetkezetek gazdasági-szervezeti megszilárdítására, a parasztság és az egész nép életszínterének emelésére.

A továbbiakban a szónok rámutat arra, hogy a Mezőgazdasági Szövetkezetek Országos Szövetsége alakuló kongresszusát előkészítő szervező bizottságnak, amely az RKP KB 1965. novemberi plenáris ülésén hozott határozat alapján jött létre, fő feladata volt kidolgozni a mezőgazdasági szövetkezetek alapszabályzat-tervezetét, a mezőgazdasági szövetkezetek Országos Szövetsége, a mezőgazdasági szövetkezetek és a mezőgazdasági szövetkezetek alapszabályzat-tervezetét.

A Központi Bizottság egész tevékenysége — mondotta a felszólaló — a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága Végrehajtó Bizottságának közvetlen vezetésével és útmutatásával folyt le. A bizottság munkájában állandóan részt vevő párt- és állami szervek, a tudósok és a mezőgazdasági szakemberek támogatását.

A jelentés rámutat arra, hogy január és február hónapban az ország összes szövetkezetében, brigádoként és csapatokként gyűléseket tartottak, amelyeken a szövetkezeti tagok széles tömege részt vett. A szövetkezetek közgyűlésein és a brigádoként kijelölt megfigyelőbizottságok közgyűlésein csaknem 1.500.000 szövetkezeti tag vett részt. Ezek a gyűlések, 87.000 paraszt szolgált fel a gyűléseken számos javaslat hangzott el a szövetkezetek szervezeti és gazdasági tevékenységének javításával kapcsolatban, s a javaslatok kidomborították a szövetkezeti tagok felismerőgierőit és gazda szemlélet minden egyes ügyi jó melettük biztossáért, fokozott tördődséket a szövetkezetek általános érdekű problémáit iránt. A szövetkezeti parasztságot egyöntetűen képviselték teljes csatlakozásukat a Román Kommunista Párt bölcs politikájához, jóváhagyták az alapszabályzat-tervezeteket és értékes javaslatokat tettek javításukra. Ezért elmondhatjuk, hogy a kongresszus elé jóváhagyásra előterjesztett alapszabályzat-tervezeteket a szövetkezeti tagok széles tömegei elgondolásának gyümölcse, e tömegek véleménye és akarata.

Az összes mezőgazdasági szövetkezetek, amelyek úgy tekintik, hogy a szövetségi alapszabályzat-tervezeteket teljesen megjelöl, a parasztság érdekében és a szövetkezeti mezőgazdaság fejlődése jelenlegi követelményeinek, a közgyűléseken elhatározott csatlakozásukat a mezőgazdasági szövetkezetek rajoni szövetségeihez. A szövetkezeti szövetségekhez csatlakoztak a mezőgazdasági társulások is, amelyek a szövetkezeti szövetségek tevékenységének eredő összes előnyöiben részesülnek.

Az egész országban rajoni és tartományi konferenciák zajlottak le, amelyekben több mint 720.000 küldött és meghívott vett részt. A konferenciák elhatározták 138 rajoni szövetséget, 17 városi szövetséget és 17 tartományi szövetséget megalkotását; megválasztották a szövetségek tanácsait, a revíziós bizottságokat és kijelölték a nyugdíjpenztárak bizottságait.

A mezőgazdasági szövetkezetek közgyűlésein, a szövetkezeti szövetségek megalkotásával kapcsolatos rajoni és tartományi konferenciákon a parasztság megválasztotta küldöttjeit erre a kongresszusra — a mezőgazdasági szövetkezetek első kongresszusára —, amelynek hívására létrehozta a Román Szocialista Köztársaság Mezőgazdasági Szövetkezetek Országos Szövetségét.

A szónok rámutatott arra, hogy a szövetkezetek rendelkezésére álló terület és a mezőgazdasági termelésben való részvételük folytán a legfontosabb helyet foglalják el a szocialista Románia mezőgazdaságában. Az országban jelenleg 4680 mezőgazdasági szövetkezet tevékenykedik, tulajdonukban van az ország szántterületének több, mint 75 százaléka, s a szövetkezetekben 3.409.100 parasztszámad egyesült a szabad elhatározás alapján.

Evről évről nőtt az átlagos hektárhoz és ennek alapján a globális mezőgazdasági termelés; gyarapodott az állatállomány a mezőgazdasági szövetkezetekben. 1965-ben a mezőgazdasági szövetkezetek az ország össztermeléséhez a következő százalékaránnyal járultak hozzá: gabonafélékből kb. 67 százalékkal, napraforgóból 99 százalékkal, kukorikából 99 százalékkal, burgonyából 45 százalékkal, zöldségfélékből 56 százalékkal, szőlőből 43 százalékkal, húsból 21 százalékkal, tehénmájából 28 százalékkal és gyapjából 40 százalékkal. A mezőgazdasági szövetkezeti szektorra évről évről egyre nagyobb mértékben hozzájárult a lakosság mezőgazdasági élelmiszertermékkel és ipari nyersanyaggal való ellátásához.

A közös vagyon gyarapodása nyomon — amely 1965-ben kb. 16,8 milliárd lej volt ki, vagyis 53 százalékkal több volt, mint 1962-ben — szüntelenül nőtt a parasztság jövedelme.

Az elért eredmények a dolgozó parasztság szorgalmának és hozzájárulásának, az államtól kapott sokoldalú támogatásának, a Román Kommunista Párt tudományos politikájának gyümölcsei. Eppen ezért kongresszusunk az egész parasztság érzelmeit kifejező juttatva, szeretettel és mély hálájjal nyilatkozik a Román Kommunista Párt iránt, ennek Központi Bizottsága iránt.

A mezőgazdaság szüntelen fejlődése követelményeinek megfelelő szervezeti keret biztosítása céljából a párt IX. kongresszusa hangsúlyozta, hogy meg kell teremteni a mezőgazdasági szövetkezetek szektorjának saját vezető és irányító szerveit, amelyek mindenben megjelölnek a közös tulajdon jellegzetességeinek és sajátosságainak, az állam és a szövetkezeti parasztság között kiépült gazdasági kapcsolatok természetének. Ezek a szövetkezeti szövetségek olyan társadalmi-gazdasági szervezetek, amelyek a mezőgazdasági termelőszövetkezetek önkéntes csatlakozása révén jönnek létre.

A szövetségi célja egyenlítő és összehangoló a szövetkezetek erőszintjét a Román Kommunista Párt politikájának alkalmazásához, amelynek célja növelni a mezőgazdasági termelést, emelni a szövetkezeti tagok életszínterét, belterjesen és sokoldalúan fejleszteni a szövetkezeti mezőgazdaságot, összehangban az egész gazdaság haladásának követelményeivel.

A szövetkezeti szövetségek szervezeti módjának, céljának, feladatainak és hatáskörüknek fogva rendelkeznek minden előfeltevéssel ahhoz, hogy eredményes tevékenységet folytassanak, amelynek célja szüntelenül, minden fokon fejlesztetni a parasztság alkotó kezdeményezését, tág teret nyitva gazdasági készségeinek megnyilvánulásához.

A szövetkezeti mezőgazdaság irányítása és vezetése, komplex és sokrétű problémák megoldása, — a szövetkezeti szövetségek megalkotása és tevékenységük elősegítése irányítása révén — pártunk politikájának alkotó jellegét bizonyítja, a pártvezetőségnek arról az állandó gondoskodásáról tanusodik, hogy felkutatja azokat a legmegfelelőbb szervezeti formákat és munkamódszereket, amelyek az élet szükségletei, a társadalmi fejlődés minden szakaszából fakadó feladatok követelményeinek.

A IX. pártkongresszus, hangsúlyozva mezőgazdaságunk sikerét, rámutatott azokra a nagy területekre és lehetőségekre, amelyeket hasznosítani kell, hogy biztosítsuk e fontos szektor szabadon fellendülését, teljes összhangban iparunk, egész nemzetgazdaságunk szüntelen, sokoldalú, harmonikus és fellélelő ütemű fejlődésével.

Államunk a következő években is erőfeszítéseket tesz majd és jelentős összegeket fordít a mezőgazdaság fejlesztésére és kemizálására, kiterjesztésére, öntözési munkálataira, a tudományos kutatások fejlesztésére és káderképzésre, mert mindez lényeges feltétele a mezőgazdaság fejlődésének.

A saját műszaki-anyagi alap további erősítésére az ötéves terv időszakában jelentős alapokat ruháznak be a mezőgazdasági szövetkezetek is. A szövetkezeti szövetségeknek gondoskodniuk kell arról, hogy ereket a pénzszűkeket főként talajjavításra, az állatlásállások hegyedő képességének növelésére és vizellátására, a zöldségtermesztés fejlesztésére, a szőlők és gyümölcsösök telepítésének kiterjesztésére, felszerelésükkel való ellátására, a termelői folyamatok gépesítésére és villamosítására fordítsák.

A gépesítés mellett a termelés növelésének igen fontos tényezője a mezőgazdaság kemizálása. A szövetkezeti szövetségeknek feladata az ütemes ellátás mellett irányítani a szövetkezeteket, hogy ésszerűen használják fel a trágyafelhasználást.

A mezőgazdasági fejlesztési terv előirányzatainak megfelelően a szövetkezetek, az állam közvettlen segítségével, jelentős növekedést értek el öntözési művelésre berendezett területeket. 1966 és 1970 között a mezőgazdasági szövetkezetekben több, mint 100.000 hektár rendeznek be öntözésre, korszerű nagyüzemi rendszerekben, állami hitel alapján. A rajoni és a tartományi szövetségek által, a mezőgazdasági tanácsok támogatásával vezetett tanulmányok nyomán mintegy 250.000 hektár területet jelölték ki, amelyeket 1966 és 1970 között a mezőgazdasági szövetkezetek saját erőforrásaikkal öntözésre rendezhetnek be, ebből 65.000 hektárt ebben az évben. A rajoni és a tartományi konferenciákon számos javaslat hangzott el és intézkedtek közös munkálkodás elvégzésére, az öntözött területek kiterjesztése céljából.

A Suceava tartományi Fáltseni rajonban hat mezőgazdasági szövetkezet egyesült erővel 4.000 hektáron szervezte meg az öntözési művelést. A Criova és Băilești rajoni szövetségek értekezletén javasolták, hogy a birzi és padeai mezőgazdasági szövetkezetek 1000 hektárt tegyenek együttesen öntözhetővé.

A mezőgazdasági termelés gyarapítása megköveteli, hogy a szövetkezetek növeljék a rendelkezésükre álló terület termőerejét. Számos Arges, Galac, Iasi, Dobruza tartományi mezőgazdasági szövetkezet értékes tapasztalatot szerzett a talajerőző leközdését szolgáló munkálataik terén. A szövetkezeti szövetségek konferenciáinak résztvevői — mondotta az előadó — megvizsgálták a föld jóval felhasználásának lehetőségeit és fontos határozatokat hoztak a tekintetben. A Krissana tartományi szövetség értekezletén elhatározták, hogy Elesed, Körös, Szilagy-somlyó, Borosjenő és Honcót rajonban 35.000 hektár hasznosításra érdekében közös gátpítést és lecsapolási akciókat szerveznek több mint 40 szövetkezet részvételével. A Ploiesti tartományi szövetség értekezletén úgy határoztak, hogy 100.000 hektárra — főként legelőkre — terjesztik ki a talajerőző munkálataikat. A talajjavítási munkálatait, a talajerőző leközdése, a gátpítés olyan tag tevékenységi terület, amelyen a szövetségeknek egyetemesen kell a szövetkezet erősítését.

A IX. pártkongresszus — hangsúlyozta a jelentés — kiemelte, hogy a mezőgazdaság fejlesztésében igen nagy jelentőségű cél a gabonatermelés, főként a búza- és kukoricatermelés növelése.

A búzatermelésben szerzett tapasztalat azt mutatja, hogy hazánk jelentős területekkel rendelkezik a hektárhozhoz növelésére. Az 1961. és 1965. között elért átlagos búzatermés 7 százalékkal meghaladta az 1956–1960 évi, Dobruza tartományban tavaly az átlagos hektárhozhoz a mezőgazdasági szövetkezetekben 2.850 kiló volt. A Clujra, Slobozia, Fetești, Lehiu, Nagyszentmiklós, Mizil, Rimnicu-Sarat, Buzău, Brăila és Făurei rajoni mezőgazdasági szövetkezetek 1965-ben 2.500 és 3.000 kiló közötti hektárhozhoz ért el húzából.

Az előadó a továbbiakban rámutatott, hogy az elért termés nem tükrözi teljesen a lehetőségeket, s példákat hozott fel a szomszédos szövetkezetek termés közötti nagy eltéréseiről.

A Maros Magyar Autonóm tartományi nánánálvali mezőgazdasági termelőszövetkezet például az elmúlt esztendőben hektáronként 2568 kiló búzát takarított be, az ugyanebben a tartományban lévő komatzei szövetkezet viszont csupán 753 kilót. Az ilyen nagy terméskülönbségek azzal magyarázhatók, hogy a szövetkezetek különböző módon alkalmazzák az

agrotechnikai szabályokat. A komatzei mezőgazdasági termelőszövetkezetben nem fordítottak figyelmet arra, hogy a búzát meg kell előznie földben termeszék, és a vetés is egész decemberrig elhúzódott.

A szövetkezeti szövetségeknek, a mezőgazdasági tanácsoknak, a gép- és traktorállomásokkal együtt kötelességük állandóan irányítani és támogatni a mezőgazdasági szövetkezeteket, hogy biztosítsák a magzútságot a rajonról fajtákból és idejében, magas minőségű szinvalonban hajtsák végre az agrotechnikai intézkedések egész komplexumát, a hektárhozhoz növelése érdekében. A mezőgazdasági szövetkezetek vezető tanácsainak már ezekben a napokban intézkedniük kell a vetések ápolása és a szükséges trágyák elhúztása irányában, az év folyamán pedig meg kell tenniük a többi intézkedést, amelyeknek célja az 1966-ra — az ötéves terv első évére — megállapított termés teljesítése és túlszárnyalása.

Hazánkban nagy hagyománya van a kukoricatermesztésnek. A hazai kukoricaföldök több, mint 63 százaléka a szövetkezeti szektorhoz tartozik. A mezőgazdasági szövetkezetek 1961 és 1965 között 1.810 kiló átlagos hektárhozhozott takarított be az 1956 és 1960 közötti időszak 1.680 kilójával szemben. 1965-ben 429 szövetkezet több, mint 3.000 kiló felüli szemeskukoricatermést takarított be hektáronként. A Bukarest tartományi Miiocsești, a Dobruza tartományi Cobadin és Costinești, a Ploiesti tartományi 23 August, Buzău községbeni mezőgazdasági szövetkezetek szemeskukorica termése hektáronként 4.100 és 5.100 kiló között váltakozott. E szövetkezetek példája azt mutatja, hogy mondotta az előadó — hogy nagy tapasztalatokkal rendelkezünk a kukoricatermesztés növeléséhez.

A következő 5 évben jelentős termelésnövekedést irányozunk elő az ipari növényeknél is, főleg a kukoricánál és a napraforgónál. Utalva arra, hogy számos mezőgazdasági termelőszövetkezet évről-évre jó eredményeket ért el a hektárhozhoz növelésében, a felszólaló rámutatott: ezek az eredmények azt mutatják, hogy az összes szövetkezetek realitásai lehetőségekkel rendelkeznek a kukoricatermesztés növelésére. A bákói 8 Martie, a ploiesti Unirea és a krisánai Padureni szövetkezet például hektáronként átlag 32.000 és 46.000 kiló közötti kukoricára termést ért el, a sloboziai Gh. Doja és a Negru Vodă-i Visioara szövetkezetben 2600 kilóval, a talajerőző leközdését magot takarított be hektáronként az egész területéről. Egyes szövetkezetek eredményei és tapasztalatai — mint arra a jelentés rámutat — szintén azt bizonyítják, hogy növelhető a termés minden burgonyaföldön, a kérésztény, falvi és vidomlaki (Brassó tartomány), davideni (Bákó tartomány), mischi (Oltenia tartomány) és más szövetkezetek 1965-ben az egész megművelt területen hektáronként átlag több mint 21.000 kg. burgonyát termeltek.

A mezőgazdasági szövetkezetek az első két évben során bővíteniük kell a zöldségtermesztéssel is, hogy elláthassák a lakosságot zöldségfélékkel és az ipari nyersanyaggal. A zöldségtermesztés a mezőgazdasági szövetkezetek számára igen jövedelmező termelési ágának bizonyult. A Bákó tartományi Nagyősi és más csai szövetkezet hektáronként 40.000 kg. paradicsomot és 17.000 kg. zöldségtermesztést s így módon a zöldségtermesztési szektortól 5.700.000, illetve 6.545.000 lej jövedelmet ért el.

A felszólaló rámutatott, hogy a szövetkezeti szövetségeknek, a szomszédos szövetkezetekkel együttműködésben a mezőgazdasági tanácsokkal, kötelességük irányítani és támogatni a szövetkezeteket abban, hogy az előkezelendő öt év folyamán országosan átlagosan legkevesebb 15.000 kiló zöldségféléket érjenek el hektáronként.

A gyümölcs- és szőlőtermesztés ugyiszintén fontos termelési ág, főleg a domvidéki egységek számára. Az elmúlt esztendőben végzett telepítések nyomán az Arges, Oltenia, Galac, Dobruza, Iasi tartományi mezőgazdasági szövetkezetek egyre jelentősebben járulnak hozzá a lakosság gyümölcseivel és szőlővel való egyre jobb ellátásához. A szövetségek, a mezőgazdasági tanácsokkal karöltve, támogatni fogják a szövetkezeteket, hogy a következő évek során több, mint 61.000 hektáron szőlőt és 65.000 hektáron gyümölcsfákat telepítsenek. A szövetkezetek segíteni fogják a szövetkezeteket, hogy az ötéves terv végére megérintsék a gyümölcs- és szőlőtermesztést az utóbbi évek

ben elért eredményekhez viszonyítva.

Az egyik nagy jelentőségű célkitűzés, amelyre szövetkezeteknek erőfeszítéseket összpontosítaniuk kell — mutat rá a továbbiakban a jelentés —, az állattenyésztés fejlesztése, ezen ág részarányának növelése a szövetkezeti mezőgazdaság termelésének és jövedelmének összességében.

A szarvasmarha-állomány számának növelésében elért jó eredmények ellenére, a tehén és állományi összességének csupán 30,5 százaléka tesz ki. Kolozs, Maramaros és a Maros Magyar Autonóm tartományban, amely számottevő legelő- és természetes kaszálóterületekkel rendelkezik, a tehén részaránya még ennél is kisebb.

Egy rövid számítás is megmutatja, milyen nagy jelentősége van a földművelési növelésnek és a normális ellési arány éérésének az állati termelés fokozásában. Ha a mezőgazdasági szövetkezetek — a mult év kezdetén rendelkezésükre álló állományt véve alapul — minden 100 lehen és üsző után átlagban 82 borjú szaporulatot értek volna el, mint ahogy ilyen eredményt értek az élenjáró tartományok szövetkezei, akkor csupán többeként összesen mintegy 155.000 tonna lej értékben több, mint 878.000 hektoliter tejet és körülbelül 62.000 borjut mutathattak volna fel. Szükséges, hogy a szövetkezeti szövetségek, a mezőgazdasági tanácsokkal együttműködve, támogassák a szövetkezeteket abban, hogy elérhessék az állattenyésztésben a 100 szarvasmarhából — 50 lehen arányt, s hogy minden 100 lehen és üsző legalább 80 borjut eljén.

A szövetkezeti szövetségeknek el kell határozniuk, mi a helyzet a sertésfajta- és állattenyésztés terén a mezőgazdasági szövetkezetekben, támogatniuk kell azokat, hogy növeljék az anyakocák számát, vizsgálják az ütemes szállítást, a hizalt sertéseket. A juh- és kecsketermesztés terén a pozitív tapasztalatok általánosítása, az állomány növelése és a gyapjútermelés növelését célzó intézkedések fogantatása. A baromfi- és szarvasmarha-állomány növelését a szövetkezetek jövedelmének növelésére.

Az állattenyésztés terén kitűnő feladatok megvalósítása nagymértékben függ a takarmánykészítéstől, a takarmánykészítéstől és a takarmánykészítéstől. Számos mezőgazdasági szövetkezet példája bizonyítja, hogy feljavítás és ésszerű használat révén növelni lehet a legelőket és a természetes kaszálókat hozamát. A feketebőri és feketelői (Crisana tartomány) szövetkezetben, a Lunca-Totea-i, sebeshegyi, váraljai (Hunyad tartomány), a Semenici-i (Bánát tartomány), a Dealul Sasului-i (Arges tartomány) és más községekben lévő legelőket hektáronként 20.000–25.000 kg. zöldtömeget értek el. Ha a mezőgazdasági szövetkezetek rendelkezésére álló több, mintegy 2.200.000 hektár legelő- és természetes kaszálóterületről átlagban 8000–10.000 kg. zöldtömeget érnek el hektáronként — ami teljes mértékben megvalósítható — akkor a jelenleginél kétszeresen nagyobb szarvasmarha- és juhállomány számára biztosíthatnának táplálékot.

A megváltozott állományt a rendelkezésünkre álló feltételeknek és nagy lehetőségeket szem előtt tartva, szükséges felülvizsgálni a szövetkezetek tevékenységét az előkezelendő öt évtől kezdve előirányzott célkitűzéseket, s ezeknél magasabb feladatokat megállapítani mind az állomány, mind pedig a termelés fokozása tekintetében. A jelentés a továbbiakban utal arra, hogy a mezőgazdasági termékek árainak megállapítására, az állam és a parasztság kapcsolatának kereskedelmi alapokra való helyezésére, a szerződéseknak a megegyezés és a kölcsönös előnyök elve alapján való megkötésére vonatkozó intézkedések hatékonyak egyre világosabban megmutatkoznak a mezőgazdasági szövetkezetek termelésének fokozódásában.

A szerződéseket és felvásárlásokat után a szövetkezetek évről évre mind nagyobb mennyiségű mezőgazdasági élelmiszer-terméket értékesítettek, s illy módon hozzájárultak a lakosság ellátásához, az ipari nyersanyagszükséglet kielégítéséhez javításához, az exportkészletek növeléséhez. Az árutermelés szüntelen fokozása a mezőgazdasági szövetkezetek nagy feladata, amelynek teljesítése pénzügyileg megköveteli a szövetkezetek részvételét és ezen az alapon a havi pénzügyileg teljességének az összes szövetkezetekre való kiterjesztését eredményezi. A szövetkezeti szövetségeknek figyelmeztetni kell kisérniük azt, hogy kölcsönösen betartsák a szerződéseket a termékek minőségét, a szállítási határidőket, a fizetés módját stb. megállapított feltételeket, hogy illy módon harmonikus egyhangolják a szövetkezetek érdekeit az állam általános érdekeivel.

A zöldségfélék, a burgonya, a gyümölcs, a szőlő stb. értékesítése bonyolult és kiterjedt gazdasági

szervező tevékenységet igényel. A meglévő foglalkozások elhárítása, valamint a zöldség- és gyümölcs-termelés fejlesztésének serkentése céljából a Mezőgazdasági Szövetkezetek Országos Szövetsége, saját kérésére, felhatalmazást kapott a kormánytól, hogy megszervezze a mezőgazdasági szövetkezetek, a szövetkezeti tagok, továbbá az egyéni termelők számára a zöldségfélék, a gyümölcs és a szőlő termelését és szerződéses értékesítését a fogyasztók és a feladózó egységek ellátása érdekében, nemkülönben az exportra szánt választék leszállítása érdekében.

E feladatok teljesítése céljából a Mezőgazdasági Szövetkezetek Országos Szövetsége keretében megalkult a zöldség- és gyümölcsértékesítési ügyosztály. A mezőgazdasági szövetkezetek termelésének növelésére — mutatott rá a felszólaló —, hogy jól ellássák őket felszerelésekkel, anyaggal és műszaki eszközökkel választékkal. A Iasi tartományi konferencián például javasolták, hogy több szövetkezet részvételével a vasútállomások mellett emeljenek egyszerű épületeket a műtrágya tárolására. Hasznosnak tartjuk továbbá egyes szövetkezeti tagok számára javaslatot, hogy a zöldségekkel és a kereskedelmi szervezetekkel karöltve, foglalkozzanak az ország különböző helyeiben tartott vásárokkal jobb megszervezésével, s a vásárokat alkalmával szervezzenek mezőgazdasági és állattenyésztési kiállításokat is.

Ma, amikor a mezőgazdasági szövetkezetek állásfoglalásának értéke csaknem 13 milliárd lej tesz ki, elsődleges szükségesség ezek karbantartásának megszervezése és egybehangolása, hogy kinasználási időtartamukat növelni lehessen. Az Országos Szövetségi Főtanács, a Gép- és Traktorszállítási Minisztérium, a Néptanácsok közreműködésével, megoldja a szövetkezeti tulajdonú képező tehergépkocsik, más szállító- és gépi eszközök javításának megszervezésével kapcsolatos kérdéseket. Helyesnek és meg az idén megvalósíthatónak tartjuk több szövetkezeti tagnak azt a közgyűlési javaslatát, miszerint ezeket a problémákat egyelőre úgy oldják meg, hogy bizonyos számú gép- és traktorállomást és gépközpontot jelölnek ki a szövetkezeti tulajdonban lévő eszközök karbantartására és javítására.

A szövetkezetek, a mezőgazdasági szövetkezetek önkéntes részvétele alapján bizonyos tartalékokat létesítenek vetőmagból, takarmányfélékből és más mezőgazdasági termékekből, valamint pénzügyi eszközökből. Több tartományban, elsősorban pedig Dobruza tartományban nagy pozitív tapasztalatokat szereztek ilyen tekintetben, s ezt a tapasztalatot általánosítani lehet. Az ilyen szövetkezeti együttműködési intézkedések a gazdasági előrelépés eszközei, amelyek hivatottak megszilárdítani a kedvezőtlen mezőgazdasági esztendő negatív következményeit és lehetővé tenni a termelési folyamat akadálytalan kibontakoztatását.

Az alapszabályzat-tervezet szerint a szövetkezeti szövetségek feladata védelmezni és képviselni a mezőgazdasági szövetkezetek pénzügyi, jogi és szociális érdekeit az állami és közösségi gazdasági egységekkel való kapcsolatban. A szövetkezeti szövetségek gondoskodnak a törvények tiszteletben tartásáról és el fogadják a szövetkezeti jogvédelmet.

Az előadó ezután rámutatott, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek alapszabályzat-tervezete alapvető jelentőségű dokumentum a szövetkezetek gazdasági-szervezési erősítését célzó egész tevékenység irányítására, a belső szövetkezeti élet fejlesztésére, a szövetkezeti demokrácia erősítésére, a parasztság anyagi és kulturális életszínterének emelése szempontjából.

A mezőgazdasági szövetkezetek gazdasági erősítésének alapja a közös tulajdon fejlesztése, amely forrása a növényi és állati termelés szüntelen gyarapításának, a szövetkezeti tagok jövedelme és jóléte növelésének. A szövetkezeti tagok, fejlesztve a közös tulajdon, egyre nagyobb alapokat juttatva a termelési szükségletekre, évről-évre növelik a szövetkezetek termelését és jövedelmét s ezen az alapon a végzett munkáért járó javadalmazást. A ploiesti tartományi Vilce község, a Galac tartományi Mircea Vodă község mezőgazdasági szövetkezetében, ahol a közös vagyon meghaladja a 10.000.000 lejt, a munkaegység értéke 1965-ben több, mint 42 lejt lett ki. Vannak azonban olyan szövetkezetek is, amelyek nem fordítottak kellő figyelmet a felhalmozásra, nem tartották szem előtt, hogy a felhalmozási alap és a fogyasztási alap között helyes arányt kell fenntartani. A negresli (Iasi tartomány), felkenyeri (Hunyad tartomány), maglavit (23 August) (Oltenia tartomány) és más községekben lévő termelőszövetkezetek az utóbbi években a

pénzügyvédelemnek kevesebb, mint 6–7 százalékkal fordítottak a felhalmozási alapra. Ez a magyarázata annak, hogy az ilyen szövetkezetek egy helyben topognak, noha körülményeik megengednék, hogy gyorsabban fejlődjenek el, gazdaságilag megszilárduljanak és tagjaik számára egyre jobb életet biztosítsanak. A szövetségeknek szüntelenül irányítaniuk kell majd a mezőgazdasági szövetkezeteket a közös vagyon növelése érdekében.

Amint az alapszabályzat-tervezet előirányozza, a szövetkezeti tagok javadalmazása a végzett munka mennyisége és minősége szerint, az elért termeléstől függően a munkaegység alapján történik. A munkaegység alapján történő javadalmazáson kívül számos szövetkezetben meghonosodott és eredményesen alkalmazzák a többletjavadalmazást. Az Arad rajoni nagylaki mezőgazdasági szövetkezetben például a kukorica termelésénél alkalmazzák a többletjavadalmazást s hektáronként 4511 kilós szemeskukorica átlagtermést takarítottak be 1100 hektár területéről. Az I. számú brigád 137 hektáron 10.170 kiló csöveskukoricát termesztett hektáronként. A brigád tagjai a végzett munkáért többletjavadalmazást kaptak, a teljesített munkaegységén kívül 17 vagon csöveskukoricát kaptak. A többletjavadalmazás alkalmazása az összes szövetkezetekben, valamennyi tevékenységi szektorban oda kell, hogy vezessen, hogy a szövetkezeti tagok aktívan részt vegyenek a termelési folyamatban, javítsák a munkálkodás minőségét s ennek eredményeként növeljék a termelést.

A mezőgazdasági szövetkezetek és a szövetkezeti szövetségek egyik fő feladata a szövetkezeti tagok nevelése a munka iránti szocialista magatartás, a közös tulajdon védelme és fejlesztése, a a legyelem erősítése szemléletben. Hasonlóképpen különleges figyelmet kell szentelni a kulturális, művelési és sporttevékenység javításának. A szövetkezeti szövetségek evégett együtt kell működniük a néptanácsokkal, a KISZ-szervezetekkel, a szakszervezeti bizottságokkal, a nöbíztsággal és más tömegszervezetekkel. A szövetkezeti szövetségek kötelessége szüntelenül igénybe venni a falusi értelmiség támogatását a kulturális-nevelő tevékenységben.

A szövetkezetek közgyűlésein számos paraszt javasolta, hogy minden össel rendezzék meg a Termés ünnept. Véleményünk szerint az Országos Szövetségek tanulmányoznia kell a Termés napja létesítésének lehetőségét, hogy ezt a napot minden évben, az ország minden tartományában, minden szocialista mezőgazdasági egységben falvainkban mindenütt megünnepeljék.

A jelenlegi körülmények között, a termelés korszerűsítési követelményeivel egyidejűleg, növekszik az agrártudomány és technika szerepe, a fejlett agrotechnikai intézkedések alkalmazásának jelentősége. A szövetségek foglalkozni fognak az agrotechnikai tömegoktatás szervezésével és kibontakoztatásával.

Falvaink fejlődése szempontjából különleges jelentőségű a Miiocsești tanács legutóbbi határozata a falusi települések rendezéséről. A szövetkezeti szövetségeknek hivatásuk hozzájárulni a rendezési tervek összeállításához, mozgósítani a szövetkezeti tagságot új szociális-kulturális létesítmények, falusi pékségek építésének, villamosítási munkák eszközésének, utak építésének, vízvezeték szerelésének, fűtésépítésének és gazdasági akcióknak támogatására.

Országos viszonylatban egyetemes megoldást kap az idő, illetve a munkaképtelen szövetkezeti tagok nyugdíjazása. Az öregek létfeltételeinek biztosításával kapcsolatos kérdésekkel a párt és az állam vezetői egyre hosszabb ideje foglalkoznak. A szövetkezeti tagok véleményének széles körű kérésére és egyes szövetkezetek tapasztalatának tanulmányozása révén a Szervető Bizottság kidolgozta a Nyugdíjpenztár alapszabályzat-tervezetét, amelyet megvitatott és jóváhagyás végett kongresszusunk elé terjesztünk.

A szövetkezeti szövetségeknek szüntelenül együtt kell működniük a Mezőgazdasági Főtanácsal, a tartományi és rajoni mezőgazdasági tanácsokkal, támogatást kell kérniük tőlük a termelési kérdések műszaki irányítása és megoldása terén, biztosítaniuk kell, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek alkalmazkassák a tudomány vívmányai és a fejlett tapasztalat alapján kidolgozott ajánlásokat.

Amint Nicolae Ceausescu elvt

KÖSZÖNTŐ

Keresem a leginkább idősre illő szavakat, hogy színes csokorba kösse virágok helyett azokat nyújtsam át a mai nap szeretett ünnepeitől. Köszöntőt szeretnék írni, mint jelentős évfordulón, születésnapon, nagy készülődéssel várt ünnepén szokás. Olyan szöveget, amely méltó ehhez a hék égbolttal, verőfénytel ragyogó koratavaszi naphoz. Akaratlanul is arra gondolok: van valami szimbolikus abban, hogy a Nők Nemzetközi Napja egybeesik a kikeletvárással, amikor szinte szemmel látható a rügyek duzzadása, a fű növeése, a fák, a természet ellenállhatatlan ujjáéledése. Ugyanígy ellenállhatatlan szilárd erő jellemzi a világ asszonyainak szolidaritását, elszántságát, a békeért, a gyermekek boldogságáért folytatott harcbán.

Köszönteni szeretném a zakatoló gépe mellett álló ügyes kezű munkásnőt; a rajzszalajólé hajló tervezőnőt; a tanítónőt és tanárnőt, aki nap, mint nap örökre friss energiával oktatja tanítványait az ismeretlen megismerésére; a szántóföldeken szorgalmasan dolgozó nőket; a konfekciógépek dolgozóit, akiknek keze alól csinosabbnál csinosabb ruhák kerülnek ki; a gyermekek és felnőttek százainak, ezreinek egészsége felett őrködő orvosnőket, ápolónőket; köszöntöm az édesanyjait, a feleségeket, akik önfeláldozó szeretetből emelnek áthatlatatlan bástyát gyermekeik, családjuk köré, akiknek gondoskodása mindenütt elkísér bennünket, élvezzük jólléti hatását; a nagymamákat, akik unokáikkal játszadoznak, a női stílusért; egyszóval köszöntöm a nőket, a lányokat és asszonyokat.

Munkatársait, tanítványait, betegeit, gyermekeit, a férjek virággal kedveskednek nekik ezen a napon. És szívből józó köszöntő szavak is elhangzanak majd. Szébbek, kifejezőbbek, mint az én egyszerű soraim.

Mégis bízom abban, hogy ezek a szerény mondatok is meghallgatásra találjanak. Köszöntöm asszonyainkat és lányainkat a Nők Nemzetközi Napján, kívánok sok sikert tevékenységükben, még jobb eredményeket munkájukban. Kívánok boldogságot, jó egészséget, békességet valamennyiüknek.

m. k.

Kiállítás Újzsimándon

A március 8-át megelőző egyik szép napsütéses koratavaszi délután az újzsimándi nőtársaság kezdeményezésére a fogászati szövetkezet kirakatait kiállítási vitriné alakították át. Helyet kaptak itt a falu asszonyainak izéles, szemet gyönyörködtető kézmunkái. A kézmunka-parádé nagy része a nőtársaság szervezte körkeretén belül készült. S a kiállítást azzal a céllal rendezték, hogy azokkal is, akik eddig még nem foglalkoztak varrással, hímzéssel, megkedveltesse ezt a munkát ugyanakkor harcoljanak az izéletes giccses ellen, amelyek sajnos még sok helyen felülkísértek.

Állunk a kirakat előtt s nem győzzük csodálni a szép munkákat, amelyek ügyességről és ötletességről tanuskodnak. A kirakat egyik sarkában 50x60 centiméter nagyságú gobelin. Ez az újzsimándi asszonyok közös munkája. Ha egyáltalán letele, felvette a másik. Mellette egy 80x80 centiméter nagyságú gobelin látnak. Ezt Soos Erzsébet készítette. Elhelyeztettként az alkotóval. Elmondta, hogy az emlitett gobelin 74 színárnyalatot foglal magába. Valóban nagyon szép e munka, mely kifinomult izéles s hozzáértés vall. A nőtársaság azért fektet nagy súlyt a gobelinek készítésére, mert ezzel még Újzsimándon nem foglalkoztak s meg szeretnék kedvelni annak készítését az asszonyokkal.

Nagyon szépek Gyüre Gizella természet után készített árvácskái és leplei. Ugyanis az elvtársnő nem csak ügyes hímző, de virág és lepke gyűjtő is. Ezeket a nyár folyamán összegyűjti, leprési és félen ezek színei után készíti a falvédőket. Úgyeskezűnek bizonyult Csányi Emma is, aki egy nagyon szép diszpnával vesz részt a kiállításban. Megemlíthetjük még Rusu Gizella gobelinjét, Fodor Erzsébet szőnyegét, Nyisztor Piroksa makraméit, Bugyi Rozália horgolt asztalterítőit, Sajnos helyszűke miatt nem sorolhatjuk fel valamennyi kiállított kézmunka készítőjének a nevét, akik valamennyien rászolgáltak az elismerésre.

Vasárnap, ugyancsak a nőtársaság kezdeményezésére délután az iskolások, este pedig a felnőttek tartottak igen színvonalas előadást. A felnőttek produkciójának érdekessége, hogy a bemutatott „Gigányzenekar” című zenés darabban csak 30-40 éves asszonyok vettek részt, akik nagy lelkesedéssel és odaadással készültek az előadásra. Valamennyien munkájuk mellett szorítottak időt arra is, hogy felkészüljenek a nők nemzetközi napjának megünneplésére. Ezért megérdemlik a dicsőrelet s a zsimándi és újzsimándi asszonyok példáját követésre méltó.

(— dcs)

A televízió műsora

Kedd, március 8.

19 Híradó. 19.20 Gyermekműsor: Ajándék az anyának. 19.50 Tavasz nőt dívat. 20 Gyűjtemények és gyűjtők. 20.20 Heti három festmény. 20.35 A nők napja. 21.30 Darclee — a Bucuresti studio járt. 22.30 Híradó és időjárásjelentés.

AZ ORVOSTUDOMÁNYI TARSASAGOK SZÖVETSÉGE

aradi főkéjének tudó szakosztálya, szerdán, március 9-én délután 5 órakor beszámoló ülést tart a TBC kórházban (Eminescu utca 46).

Jelentés a mezőgazdasági szövetkezetek szövetségének feladatairól a növényi és állati termelés növelése, a mezőgazdasági szövetkezetek további fejlesztése és erősítése érdekében

Előterjesztette VASILE VILCU elvtárs

(Folytatás a negyedik oldalról)

a szövetkezeti életben felmerülő számos gazdasági és szociális kérdést.

A szövetkezeti szövetségeknek tevékenységüket a kongresszuson előadásra kerülő alapszabályzat értelmében kell kifejteniük. Az alapszabályzat előírásai követekezők: a szövetkezeti tevékenységük megvalósítása, a kollektív munka elvének tisztázása, az összes határozatoknak és intézkedéseknek a szövetkezeti realitások elmélyült ismeretén alapuló kidolgozása szavatolja majd a szövetkezeti szövetségek sikerét. A szövetkezeti szövetségek tanácsai, tükörképe rendszerünk széleskörű demokratizmusának egyik jellegzetességét, felelősséggel tartoznak azoknak, akik megválasztották őket, felelnek előttük egész tevékenységükért. A tanácsoknak rendszeres időközönként kell számolniuk tevékenységükről azoknak, akik megválasztották őket.

A kérdések kiválasztása, nevelése és előléptetése olyan nagy fontosságú kérdés, amelynek megoldásától döntő módon függ a kifejelt tevékenység hatékonysága. Szövetkezeteinkben rátermetett emberek dolgoznak: elnökök, brigádok és szövetkezeti tagok, akik az évek folyamán gazdag tapasztalatokat szereztek. A szövetkezeti tagok sorában az egyetemes bizalomnak és nagyrabecsülésnek örvendő legjobb kádereknek közvetlenül be kell vonni a szövetkezetek

vezető szerveinek munkájába, ezek apparátusába.

Az előadó a továbbiakban hangsúlyozta, hogy még szélesebb körben be kell vonni a nőket és az ifjúságot a mezőgazdasági szövetkezetek fejlesztésének és erősítésének tevékenységébe, a kulturális nevelésükbe.

Vasile Vilcu elvtárs befejezésül ezeket mondta: A Mezőgazdasági Szövetkezetek Országos Szövetségének, tartományi és rajoni szövetségeinek megalkotása hozzájárult a rendszerünk lényeges jellemvonásait képező szocialista demokrácia további bővítéséhez. A szövetkezeti szövetségeknek, mint társadalmi-gazdasági szervezeteknek megalkotása biztosítja a parasztokat még szélesebb körű bevonását a szövetkezeti mezőgazdaság sokrétű kérdéseinek megoldásába, társadalmunk egész életébe.

Munkásoktól, értelmiségiekkel, szövetkezeti parasztoktól bizalommal követi a Román Kommunista Párt az a szocialista építés kiteljesítésére irányuló politikáját, hogy újabb sikereket érjen el az egész nép jólétének és boldogságának útján.

Mélyes meggyőződésünk: a jelen kongresszus teljesíteni fogja azt a magasabb feladatot, hogy olyan határozatokat fogadjon el, amelyek hivatottak hozzájárulni a Román Kommunista Párt által a szövetkezeti mezőgazdasági fejlesztésére kijelölt feladatok valóra váltásához.

Próbaköve:

Nem újdonság és mégis érdekes. Próbaköve immár egy esztendő, „Szellemi alya” — Vaida Mihai közgazdász, a Teba gyár tervezője vezette — így beszél róla:

„Jó ötletnek látszott: miért ne helyettesíthetnénk a vékony, gyapjafonalból készült kísérőszalagokat vastagabb, viganjafonalból való csíkokkal a színyomódásban, amelyek mellett, hogy tartásában, használatában is értékesíthetők a linoleumiparban.

Ennek a jó ötletnek azonban története van. Mert a jó ötletek rendszerint sok-sok tépelődés előzi meg. Szél sem kélj valójában — tartja a közmondás. A jent jó ötlet magától az hirtelen el, hogy ki-fogott az izemben a szokásos kísérőszalag, amelyet alátétként szoktak alkalmazni az imprimálásra kerülő felületen a befejező részleg színyomódásában. Kijelölt az elkészítés sem volt arra, hogy egyik napról a másikra pótolhatók a hiányt.

„Tenni kell valamit, — mondogatták a gyárban. — De mit? — Márpedig meg kell oldani a kérdést, mert a színyomódás termelését nem lehet leállítani! Főtt a feje mindenkinek. Aztán, miként a rakéta, úgy röpött a magasba egy életrevaló ötlet szípkázó szikrája:

Próbálkozzunk talán viganj-

fonalból készült szövetekkel, van belőlük elegendő.

Percek alatt megalkult az újítókollektíva. Tagjai összedugták a fejüket és kalkulálni, kísérletezni kezdtek. Nagy volt az öröm, amikor kiderült, hogy a javaslat nem csupán áthidaló megoldásként állja meg a helyét, hanem állan-

dó használatra is alkalmas és a műszaki előnyök mellett gazdasági szempontból is rendkívül hatékony. A viganjafonalból készült kísérőszalag — ahogy mondani szokás — jobb volt mint az eredeti.

Az elmúlt év elején kezdtek meg az ésszerűsítés ipari méretű alkalmazását a Teba gyár befejező részlegének színyomódásában. A keskeny szöveteknél, azóta több, mint egy esztendő telt el s ez az idő mindennél keményebb próbakövek bizonyult. S mindamellett, hogy az új anyag kiváló kísérőszalagnak minősült a gyakorlatban, még csak el sem avult, mint a vékonyabb, a gyapjafonalból való. Igaz, hogy a viganyszövetből gyártott szalagok néhány használat után kivonják a termelésből és tovább adják a „linoleumiparban, ahol nagyszerűen felhasznál-

RÁDIÓMŰSOR

Kedd, március 8.

BUKAREST I.

5 Hírek. 5.06 Egy dal hozzád. 5.30 Torna. 5.40 Népdalok. 6 Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 6.10 Könyvzene. 6.15 Falusi adás. 6.22 Népi táncok. 6.30 Hírdetések, muzsika. 6.40 Műsorismertetés. 6.45 Vidáman köszönt a pionír. 7

Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 7.15 Könyvzene. 7.30 Esztrád zene. 7.45 Román szimfonikus táncok. 8. Sajtószele. 8.08 Dobrudzsa népi muzsika. 8.30 Kedvelt dallamok. 9.30 Orvosi tanácsok. 9.35 Offenbach: Orfeusz az alvilágban című operettjéből. 9.50 Orgona muzsika 10 Hírek. 10.50 A karánsebesi Doina Banatului népi zenekar hangversenye. 10.30 Jacquard gépe. 11 Mikrofónnal a főváros hangversenytermeiben. 11.30 Népi táncok. 12 Hírek, időjárásjelentés. 12.07 Műsorismertetés. 12.10 Akiknek tapsoltak. 12.30 Népi muzsika. 12.50 Zenei kaleidoszkop. 13.40 Fiatal könyvzenei előadók. 14 Hírek. Időjárásjelentés. 14.08 A foklör kedvelőinek. 14.40 Vízilás jelentés. 14.50 Dinu Lipatti szonátáját adja elő. 15 Mindenből mindenkinek. 16 Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 16.20 Könyvzene. 16.35 Népi táncok. 16.55 Arta Florescu és Zenaida Pally énekel. 17.20 Tíz perc könyvzene. 17.30 Esztrád muzsika. 18 Hírek. 18.03 A Föld körül. 18.13 Bihari folklör. 18.30 Hangszerszólók. 18.50 Esztrád zene. 19.10 Operarészletek. 19.30 Könyvzene. 19.55 A nap dallama. 20 Esti rádióújság. 20.20 Ioana Radu énekel. 20.35 Filmmzene. 20.45 Jójcskák gyerekek. 20.55 Egy dal az ön címére. 22 Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 22.20 Kőrösy Jancsi zongorázik. 22.45 Operariák. 23 Könyvzene. 23.52 Hírek.

BUKAREST II.

7.30 Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 7.45 Műsorismertetés. 7.50 Mit nézzünk meg? Mit olvassunk?

Mit hallgassunk? 8 Könyvzene. 8.30 Keringők és polkák. 8.45 Ariák Catalani: La Wally című operájából. 9 Hírek. 9.05 Népdalok. 9.28 Schiller és a zene. 10.10 Itt Moszkva beszél. 10.40 Könyvzene. 11 Hírek. Időjárásjelentés. 11.07 Népzene. 11.35 Gítár műsor. 11.50 Mihail Jora: Szvit. 12.11 Táncok operákból. 12.30 Könyvzene. 13 Hírek. 13.05 Műsorismertetés. 13.08 Román körsművek. 13.30 Népi muzsika. 13.40 Opera kettősök. 14 Zenei variété. 14.30 Tézene. 14.45 Népi táncok. 15 Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 15.10 Hangszerszólók. 15.30 Könyvzene. 16 Eduard Caudella alkotásai. 16.30 Pionír műsor. 17 Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 17.20 Moldvai táncok. 17.30 Teodora Lucaiu áriákat énekel. 17.40 Orvosi tanácsok. 17.45 Edmund Drda együttese a mikrofónnál. 18 Népzenei előadók. 18.15 Versék. 18.30 Hírdetések, reklámok, muzsika. 19 Hírek. 19.03 Könyvzene. 19.30 Irodalmi amfiteátrum. Victor Crăciun előadása. 19.50 Brahms intermezzók. 20.20 Sütő András: A te szavad a mi szavunk. 21 Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 21.20 Maria Lătaretu énekel. 21.30 Hilda Jerea, Carmen Petra-Basacopol, Maria Marbă alkotásai. 22.15 Operett kettősök. 22.30 Irodalmi pillanat. 22.35 Könyvzene. 23 Hírek. Sport. 23.07 Részletek Beethoven: Fidelio című operájából. 23.50 Könyvzene. 0.52 Hírek.

Sport híradó

Főpróba — a kupamérkőzések előtt

UTA — Vagonul 1:0 (0:0)

Egyre jobban közeledik március 20-a, amikor az A-osztályu labdarúgó csapatok ismét rajthoz állnak, megkezdődnek a tavaszi visszavágó mérkőzések. Ezt megelőzően, vagyis március 13-án, vasárnap kupamérkőzésekre kerül sor. Fontos erópróba lesz ez mind az A, mind a B-osztályu csapatok számára. Az UTA együttese a Szebeni CSM csapatával játszik majd. A mérkőzés színhelyét még nem állapították meg. Az azonban biztos, hogy idegenben vendégszerepel a textilgyári együttes. Ugyanazak kupamérkőzést játszik a Vagonul is, meghozza hazai pályán. Igen komoly ellenfelet kapott a vagongyári együttes, a bajnokságot Bukaresti Dinamot. A továbbjutás kétségtelenül komoly erőfeszítésre készíti mindkét aradi csapatot.

A vasárnapi UTA—Vagonul találkozó, amelyre a Vagonul pályán került sor, olyan főpróbafele volt a kupamérkőzések előtt. Elég szépségszámú közönség előtt mérték össze erejüket az együttesek, s tegyük mindjárt hozzá, hogy az idő ideális volt a labdarúgásra.

Az első félidőben csaknem egyenrangú ellenfelekként küzdött a

két együttes, talán valamivel többet és veszélyesebben támadott az UTA, a gólszerzés azonban nem sikerült. Ez részben annak tulajdonítható, hogy a textilgyári csapatot keveset és pontatlanul lökték kapura, másrészt viszont annak, hogy az újonc Becker jól védte háloját. Nem utolsó sorban annas is tulajdonítható ez, mert a Vagonul védelme ebben a játékészben jól állta a „sarát”. A mezőnyben a Vagonul játékosai is szépen adogattak, több támadást vezettek az UTA kapuja felé, különösen a szélsők révén. Az apró termeltő Macavei például nem egyszer igen könnyedén lerázta magáról a Vagonul védelmét, azonban lemaradtak a belső csatárok, vagy pedig tisztázott a textilgyári védelem.

Csaknem félóra telt el a játékidőből, amíg végre komolyabb kapuralövessel fejeződött be az egyik textilgyári akció. Pantea volt az, aki kapásból hatalmas lövést küldött kapura, Becker előbb kiűtötte, majd pedig megkaparintotta a labdát. A közönség mind a csatár, mind a kapus teljesítményét megtapsolta. Ezután még egy emlétesre méltó akciót jegyeztünk fel az első félidőben. Tirlea szépen átjátszotta magát a vagongyári védelem. Panteához továbbította, aki az üresen maradt kapu felé gurította a labdát, de Matusinka a gólvonalról mentett. Az első félidő hátralévő részében nem történt különösebb esemény. A Vagonul is vezetett támadásokat, a csatárok azonban gyatraan lökték kapura és így nem okoztak különösebb gondot Weicheltnek.

Fordulás után néhány változtatás történt az UTA csapatában. Ez azt eredményezte, hogy sokkal lendületesebben támadott a textilgyári csapat, több veszélyes helyzetet teremtett, de csak egy ízben sikerült a gólszerzés. A Vagonul csapatában nem eszközölték változtatást s ez kissé rányomta bé-

ható, akárcsak az, amely a szövetségi gólról került le csatán utónnan. Mert milyen célt is szolgált?

Arra öntik a műanyag, a linolin masszát s jutószerűleg lesz belőle. Az öltözet ujtók — Vaida Mihai, Varjas Béla mérnök és a többiek — tehát „két legyet ütöttek egy csapásra, ahogy mondani szokás. Megoldották azt a gordiuszi csomót, amely — a nép ajkairól vett hasonlattal élve — lehetővé teszi, hogy a kecske is jól lakjon

egy esztendő

és a káposzta is megmaradjon. Am korántsem tréfadolog ez, mert például tavaly az ésszerűsítés pontosan 862 ezer lej megtakarítást hozott a Teba gyárnak.

Tavaly, de idén?

Szó van arról, hogy ebben az esztendőben a csatag kísérőszalagok alkalmazását kiterjesztik a széles szövetes színyomódású és. Következésképpen csaknem duplájára emelkedik a gazdasági hatékonyság — ide s oda másfél millióról! Hát még ha az ésszerűsítést az iparág valamennyi vállalatára kiterjesztjük? Így hangzik ugyanis a felsőbb szervek döntése, és pedig azt jelenti, hogy ismét gyarapodott eggyel azeknak az értékes ötleteknek a száma, amelyek Arad-ól indultak „országos turnéra”.

k.j.

A mezőkben vetítik

MURESUL: A fekete bársony. Kiegészítés: Igénytelen lányok (10, 14, 16, 18, 20). STUDIO: Winnetou II. Kiegészítés: Egy esoda krónikája (9, 11, 13, 15, 17, 19, 21). VEC NOU: Az utolsó vakáció. Kiegészítés: Költöznek a fecskék (11, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30). IFJUSAGI: Max Linder társaságában. Kiegészítés: Y. R. El akar szállni. VICTORIA: Preludió. II. Kiegészítés: A só birodalmából kiszakítva (14, 16, 18, 20). Délelőtti 11 órakor: Legénylakás. PROGRESUL (Ujrad): A barackoltvány. Kiegészítés: Virágzó kövek (16, 18, 20). SOLIDARITATEA (Gáj): Achmed nyomdokain. Kiegészítés: Történet a nyulacsokról (16.30, 18.30). Délután 14.30: Dokumentum filmek.

MIKELAKA: Van aki szereti a dzseszt (17, 19).

A pécskai mozik műsora:

DACIA: A csomagnakas. VICTORIA: Vidámság Acapulcoban.

Várható időjárás

Az aradi meteorológiai intézet jelenti: ma, március 8-án változó idő. A tartomány déli részén gyenge eső. A hőmérséklet napközben 8—12, éjjel mínusz 1, plusz 4 fok.

Az aradi tartományi múzeum

megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken 10 és 13, valamint 16 és 19 óra között a Kulturpalota épületében. Legkevesebb 15 személyből álló csoportok szerdán, csütörtökön és szombaton a délelőtti órákban is tekinthetik a múzeumot.

A múzeum alábbi osztályai tekinthetők meg: képzőművészeti tárlat (költséltől, nemzeti és korábbi galéria). Az 1848—49-es forradalom múzeuma, kiállítás az aradi Tartományi Múzeum Társulat és Központi iparművészeti gyűjteményéből.

Intreprinderea Regională de Electricitate Banat

EXPLOATAREA ELECTRICĂ ARAD (Aradi Villamosművek)

az érdekeltek tudomására hozza az alábbiakat:

Uj villanytervezést, vagy a meglévő villanyhálózat kibővítését csak a szocialista szektor villanytervező egységei végezhetnek.

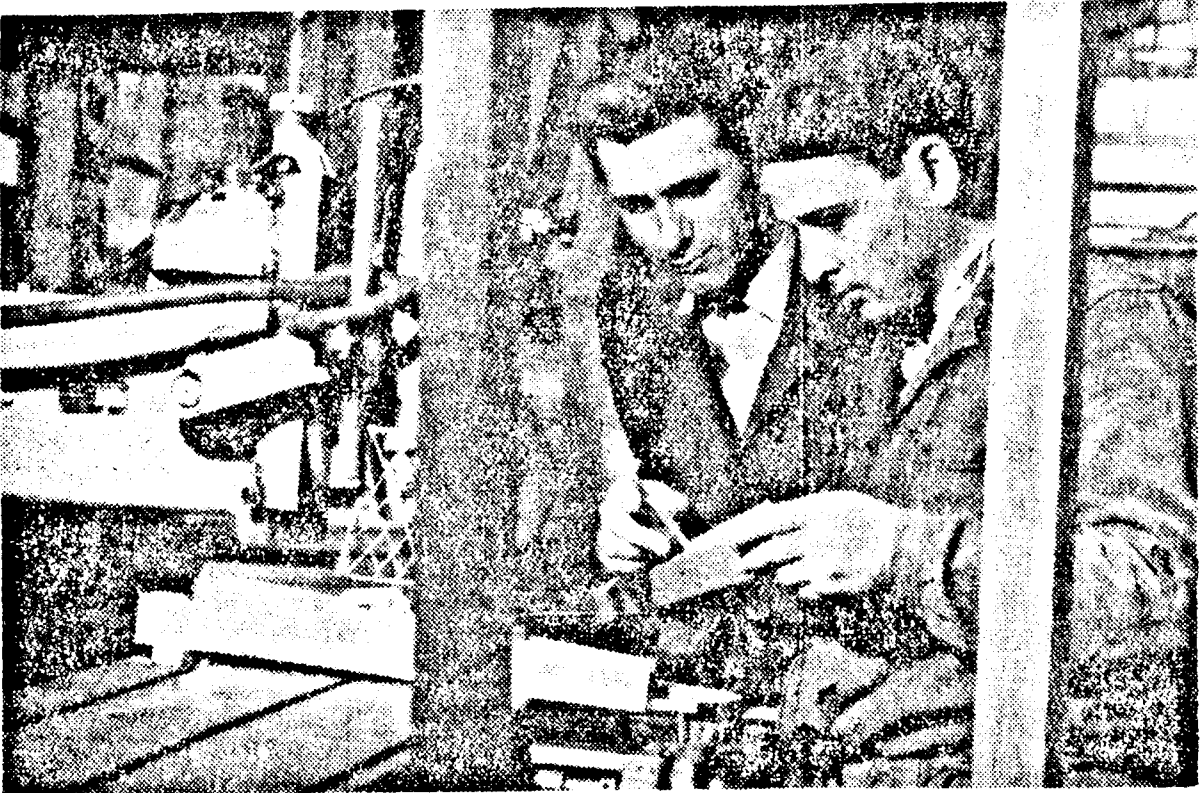
Azok a magánszemélyek — még ha jogosított villanytervezők is — akik ilyen szerelést végeznek, a Büntető Törvénykönyv 372/1 szakasza értelmében büntethetők.

Ugyanugy büntethetők azok is, akik magánszerelével végeztetik el a fentemlített villanytervezéseket.

A magánszemélyek által végzett szerelést nem kapcsolják be a nyilvános villanyhálózatba.

A kellemtelenségek elkerülése végett az érdekeltek forduljanak a szocialista szektor vállalatához, vagy egységéhez, amelyek minden villanytervezési munkát elvégeznek.

Megemlítjük, hogy az Aradi Villamosművek ezeket a villanytervezéseket saját anyaggal végeztetik, raktári árral számítva.

Uj technológiai módszert vezettek be. A mester megjelenik naponként többször is a gép mellett és a munkafázisok menete felől érdeklődik. S ez így történik minden új módszer bevezetésekor, a butorgyárban. Felvételünk Podaru Damian mesterről és Gyűjtő Kálmán gépmunkásról készült.

Befejeződtek a LEMP és az OKP közötti tárgyalások

I. VARSÓ. (Agerpres).

A PAP hírigények jelentése szerint Wladyslaw Gomulka, a LEMP KB első titkára és Luigi Longo, az Olasz Kommunista Párt KB főtitkára befejezte megbeszélését.

A pártvezetők az ösztönös és a testvéri egyetértés légkörében rámutattak az európai határok sértetlenségére, a szocializmusnak és a két nemzet állam elismerésének jelentőségére. Előzetes párti tárgyalások szocializmusát a vietnámi nép, hangsúlyozták, hogy a szocialista és antiumperialista erőnek még fokozottabban kell küzdenie az amerikai agresszió megszüntetéséért és a népek közötti bé-

kéért. Mint rámutattak, az imperializmus ellen, a népek szabadságáért és a békéért vívott harcban döntő jelentőségű a kommunista és munkáspártok, a világ összes forradalmi és haladó erők akcióegysége. Kiemelték továbbá, hogy Lengyelország és Olaszország kapcsolatát fejleszteni kell és meg kell szüntetni mindazokat a korlátozásokat, amelyek akadályozták a különböző társadalmi rendszertű európai országok normális gazdasági kapcsolatát és együttműködését.

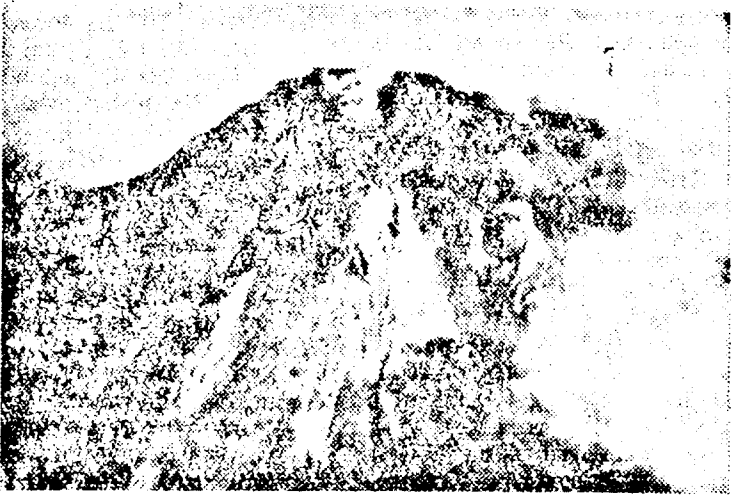
Luigi Longo, valamint Carlo Galfarini, az Olasz Kommunista Párt Igazgatóságának tagja és Sergio Segre, a Központi Bizottság tagja hazautaztak a Lengyel NK-ból.

Ismét kísért a McCarran törvény

WASHINGTON. (Agerpres).

Nicholas Katzenbach, az USA igazságügyminisztere felkérte a szubverzív tevékenységet ellenőrző hivatalt, hogy a McCarran törvény alapján indítson eljárást az amerikai ifjúság haladó szervezete, a Dubois-klub ellen. Ez a szervezet tevékenyen részt vett a békeharcban. A pert Hoover, a FBI igazgatója azon nyilatkozata alapján indította, amely szerint a

szervezet tagjai tavaly ősszel részt vettek a vietnámi háború ellen tiltakozó tüntetésen. A France Presse híradása szerint a McCarran törvény alapján indított eljárást az amerikai ifjúság haladó szervezete, a Dubois-klub ellen. Ez a szervezet tevékenyen részt vett a békeharcban. A pert Hoover, a FBI igazgatója azon nyilatkozata alapján indította, amely szerint a

MEXIKÓ. A Csendes-óceán partján nemrég kitört a Collina vulkán. Nagy területet lepett be a pernye és a hamu; amely kődarabokkal együtt került felszínre a kitörés alkalmával.

NIKOSZIA. Néhány hónapos viszonylagos nyugalom után ismét tűzharcra került sor a ciprusi törökök és a nemzeti gárda között a sziget északi részén elterülő Limnitsz helységben.

Csak az ENSZ-erők közbelépése vetett véget a kétórás lövöldözésnek.

CARACAS. A venezuelai nemzeti felszabadító haderő partizánosztályai több órán át megszállva tartották a Caracastól 400 kilométerre fekvő Llenad és Guache helységeket. A Prensa Latina híradása szerint, miután a partizánok visszavonultak a hegységek, nagyszámú megerősített katonai erők megérkeztek a helységekre megerősítésre. Külföldi kormánycsapatok. A katonák vallatásra fogták és megkínálták a partizánok támogatásával vádolt parasztokat.

BECS. A keleti kérdéssel foglalkozó osztrák intézet tanulmánya szerint 1965-ben jelentősen növekedett Ausztria kereskedelme a szocialista országokkal.

Mig Ausztria együttes behozatala 12,8 százalékkal növekedett, a szocialista országokból való import 14,9 százalékkal gyarapodott. Ausztria globális exportja a múlt évben 10,9 százalékkal nőtt, míg a szocialista országokba irányuló kivétel 12,7 százalékkal volt nagyobb.

WASHINGTON. Az amerikai hatóságok közölték, hogy az USA haderőinek múlt heti vesztesége Dél-Vietnámban 130 halott és 849 sebesült. A dél-vietnámi intervenció óta 2335 amerikai katonát halt meg és 11 574 megsebesült. Ezenkívül 151 katonát eltűntnek nyilvánítottak.

Megnyílt a lipcsei nemzetközi vásár

Vasárnap megnyílt a hagyományos lipcsei nemzetközi vásár. Reggel 9 órától, a vásár hivatalos megnyitásától, a kiállítási terméket tizeztek keresték fel. A résztvevő 70 ország között van Románia Szocialista Köztársaság is, amely az idei tavaszi vásáron, kereskedelmi irodával vesz részt. Bemutatjuk országunk iparának néhány újabb termékét. Főként gépiipari termékeink keltnek nagy érdeklődést. A különböző cégek most is érdeklődést tanúsítanak a román traktorok iránt, amelyekből a Német DK tavaly 2400 darabot vásárolt és amelyeket a napokban a vásár rendezési munkálatainak is felhasználhattak.

VÁLASZTÁSOK

Ausztriában

BECS. (Agerpres).

A központi statisztikai bizottság közölte a vasárnapi ausztriai törvényhozási választások végleges eredményeit. A Nemzeti Tanács 165 helye a következőképpen oszlik meg: Néppárt — 85 mandátum (a megelőző törvényhozási szakaszban 81); Szocialista Párt 74 mandátum (76), Nemzeti Liberális Párt 6 mandátum (8). A Szocialista Párt voltaképpen veszít egy mandátumot, mert Olah volt belügyminiszter, miután kizárták a pártból, megtartotta helyét a parlamentben. Miután az ugynevezett Demokratikus-Haladó Párt úgy döntött, hogy saját politikai csoportulással vesz részt a választásokon, Olah megszerezte a Szocialista Pártra leadott szavazatok egy részét, anélkül azonban, hogy

egy képviselői mandátumhoz jutott volna. Husz év után, amely időszakra a Néppárt és a Szocialista Párt koalíciós kabinetet alkotott, a most megszerzett többség lehetővé teszi a Néppárt számára, hogy saját képviselői alaktassa meg a kormányt. Az osztrák politikai élet így elérte eddigi hagyományos útját.

Guatemalában

CIUDAD DE GUATEMALA. (Agerpres).

A vasárnapi megtartott guatemalai választásokon az eddigi eredmények szerint Julio Cesar Mendez Montenegro, a forradalmi párt elnöke, a leggyakoribb szavazó lett. A jobb szárnyat képviselő két katonajelölt közül Miguel Angel Ponciano csaknem 10 000 szavazatot, Juan de Dios Aguilar pedig valamivel több, mint 11 000 szavazatot kapott. A vasárnapi választásokon jelölték ki az ország alelnökét is, valamint a Nemzeti gyűlés 66 tagját, 324 polgármestert és az ország összes községi tanácsait. Az Associated Press szerint a végleges eredmények csak hetféle este, vagy kedden lesznek ismertek. Peraita Azurdia, a katonai junta vezetője közölte, hogy a választási névjegyzékekben szereplő 956 000 szavazó közül mintegy 700 000 jelent meg az urnák előtt.

Szovjet tartályhajó az Antarktiszon

LENINGRAD. (Agerpres).

A Friedrich Engels tartályhajó az első ilyen hajó, amely eljutott az Antarktiszra. A hajó fűtőanyagot szállított a Mologoj-szajna állomáson lévő kutatóknak. Eddig az Ohi Diesel-motoros hajó szállította ide a tüzelőanyagot.

A tartályhajó csaknem egy hónappal ezelőtt a Fekete-tengeri balti kikötőből indult utnak. A tapasztalt tengerészek vezette hajó 8000 mérföldet tett meg és jég-törő

hajó segítségével nélkül érkezett meg az Enderby-földön lévő Alaszeva öbölbe. Az Antarktiszon nagyerejű vihar fogadta a tengerészeket. A tartályhajónak egy hatalmas jéghegy mögött kellett megvárnia a vihar lecsillapodását. Amikor az idő megjavult, a hajó behatolt a Vozrozszenyija öbölbe, amelynek partján már készen álltak a tartályok a kőolaj-termékek elhelyezésére.

Röviden

Az Associated Press szerint a Vietnámban elpusztult amerikaiak száma meghaladja az USA-nak az Anglia elleni 1812-es háborúban, a mexikói háborúban és az amerikai-spanyol háborúban elszenvedett veszteségeit.

ANKARA. A kormánypart és ellenzéki képviselők között lejáratott parlamenti incidensek nyomán a török Nemzeti gyűlés vasárnap délután elhatározta, hogy március 14-re napolja el a parlamenti vitát.

A Nemzeti gyűlés elnöke elhatározta, hogy vizsgálatot indít az incidenssel kapcsolatban, melynek során három képviselő megsebesült.

DAMASZKUSZ. Youssef Zouayen, az új szíriai kormány elnöke megtartotta első sajtóértekezletét a nyilatkozatban ismertette a kormány bel- és külpolitikájának fő céljait. Mint bejelentette, megalkotja a nemzeti tanácsot — hatalmi képviselői szervként —, és

kidolgozzák az új alkotmányt. A kormányfő a továbbiakban rámutatott, hogy figyelmet fordítanak a gazdaság köz-szektorának erősítésére, ami remélhetőleg javítani fogja az ország gazdasági helyzetét. Zouayen kijelentette: Amin el-Hafez tábornok, az ország volt elnöke „valahol Szíriában őrizet alatt áll és egészséges”.

Külpolitikai téren a szíriai kormány „pozitív semlegességi politikát” folytat és továbbra is együttműködik „az összes haladó arab mozgalmakkal” — mondotta Zouayen.

PRÁGA. A szódagyártás melléktermékeiből Kalkoson elnevezésű új anyagot állítottak elő Csehszlovákiában az ércék megfagyásának megakadályozására.

A Kalkoson-por felhasználható a téli betonöntésnél a homok megfagyásának megakadályozására, valamint a szén megfagyása ellen. Kipróbálták a Kalkoson országutakon is a jégképződés megállítására.

Laboratóriumi vizsgálat. A rádióaktív izotópokat széleskörűen felhasználják a pekingi gyógyszerárnyárban. Kezelésükhöz különleges védőberendezés szükséges.

A szocialista országok életéből

Öt év alatt megkétszereződött a nagyipari termelés

BUDAPEST. — A. Pop, az Agerpres tudósítója jelenti:

Az utóbbi öt évben megkétszereződött a Magyar NK vegyipari termelése, a beruházásokat ebben az időszakban főként a műanyaggyártás és a műrost- és műanyagipar fejlesztésére fordították. Tiszapalkonyán, ebben az új, erőteljes vegyipari központban tavaly megkezdte a nitrogéntrágya gyártását. Ezen 350 000 tonna nitrogéntrágya kerül Tiszapalkonyáról a magyar szántóföldekre.

Újabb gyárak üzembe helyezése folytán tavaly 420 000 tonnával nőtt az előző évhez képest a nitrogéntrágya és 380 000 tonnával a műanyagok termelése.

Fejlődő könyvkiadói tevékenység

MOSZKVA. — S. Podin, az Agerpres tudósítója jelenti: A Szovjetunióban — szüntelenül fejlődött a könyvkiadói tevékenység — mondotta N. A. Mihajlov, a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő Sajtóügyi Bizottság elnöke egy moszkvai sajtóértekezleten. A szovjet hatalom éveiben csaknem 2 millió könyvet és brosúrát nyomtattak, több mint 30 milliárd példányban, ami egyenlő a világ könyvtermelése egynegyedével.

A múlt évben több mint 77 000

könyvet és brosúrát nyomtattak 1 273 000 000 példányban. Nagy gondot fordítottak a marxizmus-leninizmus klasszikus műveinek kiadására. Befejeződött V. I. Lenin műveinek kiadása 55 kötetben, valamint Marx és Engels műveinek kiadása 38 kötetben. A kiadói tevékenységben fontos helyet foglal el a szépirodalom, amely a teljes példányszámnak egyharmadát teszi ki.

A könyvkiadók nagy tevékenységet fejtenek ki a fordítások terén is. A Szovjetunióban kiadott művek idegen nyelven köztük Balzac szerepel leggyakrabban, utána pedig Mark Twain, Cervantes és Shakespeare. Mihail Sadovanu műveit 57-szer adták ki 21 szovjetunióbeli nép nyelvén, összesen 2 500 000 példányban.

Ezre az évre több mint 78 000 könyv és broszúra nyomtatását irányozták elő 1 270 000 000 példányban.

Növekedett az export és az import volumene

BELGRAD. (Agerpres). Jugoszlávia SZSZK Szövetségi Statisztikai Intézetének adatai szerint a múlt hónapban tovább növekedett az export és az import volumene. Az export értékben körülbelül egy milliárd dinárt tett ki, ami a múlt év februárjához viszonyítva 25 százalékos növekedést jelent. A Tanjug szerint az intézet szakemberei megjegyezték, hogy a számottevő növekedés elsősorban a kelet-európai országokkal kötött egyezmények megvalósításának tulajdonítható.

Új faipari kombinát

TIRANA. (Agerpres).

Az albániai Lac városban épülő faipari kombinátban befejeződött a gépek és berendezések szerelése, és előkészületek lesznek a technológiai próbákra. Ez az üzem Albánia NK második faipari kombinátja lesz. Az építéshez szükséges tervek és egyéb munkálatok albán mérnökök, mérnökök és munkások készítették.

Az új termelési kapacitások üzembe helyezésére révén Albánia NK fafeldolgozó ipara 2,4-szeresen növelte termelését az utóbbi két öt éves terv folyamán.

Dominikában feszült a helyzet

SANTO DOMINGO. (Agerpres)

A Dominikai Köztársaságban változatlanul feszült a helyzet. A hadsereg jobboldali erőt folytatja az alkotmányos erőkkel szembeni provokációkat. Vasárnap sikertelen merényletet kíséreltek meg Juan Bosch, a Dominikai Köztársaság volt elnöke, a dominikai forradalmi párt vezetője ellen. A volt elnök testőrségének egyik tagja meghalt, három pedig megsebesült. Jose Morillo tábornok, a dominikai rendőrség vezetője a merényletről mindössze annyit közölt, hogy letartóztatásokat eszközöltek, de semmit sem mondott arról, hogy kik követték el a merényletet.

Juan Bosch volt elnök sajtónyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az ország reakciós erői minden áron meg akarják valósítani tervüket, vagyis a forradalmi erők legkimagaslóbb vezetőit kiiktatás. Így agyonlőtték Haime Acosta doktort, a dominikai forradalmi párt egyik vezetőjét. Bosch hangsúlyozta, hogy „az ilyen erőszakos cselekedetek gyakorlatilag lehetetlenné teszik” a június 1-re kitűzött választások megtartását. A jobboldali erők által elkövetett erőszakos cselekmények bizonyítják, hogy „az országban nincs megfelelő légkör a választások megszervezésére”.

OTTAWA. (Agerpres). — Kanada újságok szerint azok a nyugatnémet csapatok, amelyek a tél folyamán a Manitoba tartományban Schalló katonai táborban gyakoroltak, befejezték programjukat. Mint ismeretes, ezek a nyugatnémet csapatok három hónapig voltak Kanadában, hogy kikísérletezzék a rakéták és a tankok technikáját a téli időszak viszonyai között.

Franciaországi útjegyzetek

Találkozás Elzász-szal

Háromszázötven lépcsőfok megmászása után ott álltam Strasbourgban, Elzász szíve katedrálisának csúcsán. Csak most értettem meg igazán, mi bűvölte el annyira Victor Hugót, amikor a katedrális magasságától körülhordozta pillantását az elzászi tájon. „Olyan magasan álltam — mondotta —, hogy a vidék már nem vidék. Hanem élő földrajzkönyv derűl. Fücskékkel, a vizek és levelek fel-felcsillanásával, felhőkkel és nap sugarakkal”. Valóban, a nézőt egyönyörködési és nyugat-franciaországi táj romantikus szépsége, vidám, mosolygó falvaival, gazdag szőlőivel, a közepkori tornyok és csúcsok építészeti színdíszével, melyek békésen tűnnek fel az ill. vízben.

A strasbourg-i katedrális 142 méter magas, rózsaszín tornyával a gótika nagyszerű alkotása, a középkori művészetnek az öreg Vogezei csúcsai közül kiszakított valódi emléke, amelyet a csipkés kővetek nyelvény irtók. A távol kékülve, szemem előtt feltűntek a szomszédos Nyugatnémetország területét elborító Fekete-erdő sötét körvonalai.

Híd a Rajnán

Kleber-tér. A város középpontja. Néhány kilométer után az autóbussz a város szélén tesz le, sőt, mondhatnám Franciaország szélén, a Rajnán keresztül ívelő széles híd mellett, mely összeköti Strasbourgot Kehl nyugatnémet városával. A híd egyik végén francia, a másikon nyugatnémet határőrök posztolnak. Alkonyodik. Zsúfolt autóbusszok lépik át a határt. Visszatérnek Franciaországba, amelyet reggel hagytak el.

— Turisták? — Nem — feleli elzászi tájszóval a francia hídőrnél leszálló utasok egyike. „Az elzászi munkások ezrei közé tartoznak, akik naponta átjárnak dolgozni a Német Szövetségi Köztársaságba, a folyam német oldalán elterülő erőteljes iparosított Baden-Württembergbe” — magyarázza kollégám, a helyi újságíró.

— Ha jól értem, egy minden-napos kivándorlás.

— Pontosan! A nagyobb fizetések vonzzák őket. Emellett bizo-

sítják számukra az ingyenes oda-és visszaszállítás is. Legtöbbjük fiatal és nőlen. A családok részére a kérdés már nehezebb, mivel az NSZK-ban nem kapnak családi pótlékot.

Hasonló felvilágosításokat kaptam, állapozva az elzászi gazdasági sajtótermékeket, melyek hírt adtak a munkálmunkák számának csökkenését egyes gazdasági ágakban. Maga a strasbourg-i kereskedelmi és iparkamara alelnöke is elismerte, hogy közel tízezer elzászi megy át naponta dolgozni az NSZK-ba és Svájcba.

„Kis Franciaország”

... Strasbourgban megtalálhatod. Ez a város régi negyede, melynek festőisége a középkori városra emlékeztet: keskeny utcák, nevük csengése az egykori mestereket és céheket idézik.

Sétáltam a Rajna partján. Megkísérlettem kibújni a strasbourg-i kikötő, Franciaország egyik legforgalmasabb folyami kikötője felé tartó hajók nevét. A kikötő korszerű berendezései, valamint a város gazdasági fejlődése — amelyek különben szoros kapcsolatban állnak egymással — arra kés-

tettek, hogy látogatást tegyek az, egy XVI. századi épületben székelő kereskedelmi és iparkamaránál. Foitzter úr, a kamara főtitkára szívesen egészítette ki azt a képet, amelyet Strasbourg — a mint a neve mutatja — „az utak vára” — gazdasági, társadalmi helyzetéről eddig magamnak alkottam.

A közel 300 000 lakosú, ösregi kereskedelmi város, előnyös földrajzi helyzete és különösen a minden korban létfontosságú hajózási utat jelentő Rajna közelsége folytán ma is megőrizte jellegét, mint Elzász kereskedelmi és ipari központja. A város történelmi egyenlőségét nem homályosította el a gyorsan fejlődő iparosítás. Ennek sürített képe: a híres strasbourg-i fémübró gyár, ahol 5 000 elzászi keresi meg napi kenyerét, különböző kohászati, élelmiszeripari, gépgyártóipari, cellulóz feldolgozó, stb. vállalatok.

A Rhone-Rajna csatorna és ezzel együtt az Északi-tengert a Földközi-tengerrel összekötő nagy folyami út megvalósítása hatalmas területet ad majd Elzász iparának és előnyt jelent majd egész Franciaország gazdasági élete számára. Jelenleg folyik Elzász nagy csatornájának építése, mely 215 kilométer távolságon teremteti a Rajnát, kiterjesztik a tétőz hajózási csatornákat, stb.

És ion világosság...

Egy hó kabátba burkolt, erőteljes férfi pillant read merően, szé-

leskarimájú kalapja alól és közben mintha meglepedne a kezében tartott kézirattal. Ez Johann Gensfleisch, akit Gutenbergnek neveztek. A híres David d'Angers véste köbe alakját az utókor számára és odahelyezte, ahova állt: Strasbourgba, az ő nevét viselő téren emelt alapzatra. Gutenberg testvére volt Strasbourgban és itt fedezte fel a nyomtatás csodálatos világát, 1444-ben történt. Csúpan egy évvel később jelent meg első könyve Mainzban.

Követve az emberiség első nyomtatott kulturális aktájának hagyományát, Strasbourg Franciaország és Európa hírneves szellemi központjává vált. Egyetemének és kiváló tanárainak (ezek között nem kisebb nevek szerepelnek, mint Pasteur) tekintélyét, Goethe (itt végezte a jogot) és más, az egyetemet látogató nevezetes személyek diplomái is hirdetik. Köztük szerepel nagy történelmi tudósunk, Nicolae Iorga is, akit a strasbourg-i egyetem tiszteletbeli doktorának címével tüntettek ki.

Megindultam léptem át a híres egyetem küszöbét. Itt a román nyelvvel is ismeretséget lehet kötni, csupán egy emeletet kell megmászni. Itt van ugyanis az irodalmi tanszék román tanulmányi intézete. Kellemes meglepetés arról értesülni, hogy az intézetben hál, mint harmadik francia diák hál, de a román nyelv titkaiban Altkalm volt megismerkedni Octavian Nandrián-al, a román nyelv tanárával, ismert filológiai tanulmányok szerzőjével. Együtt ke-

restük fel az intézet könyvtárát. Fellapozva nagy klasszikusaink műveit, egy pillanattal otthon éreztem magam. Odobescu, Creangă, Caragiale, Sadoveanu, Călinescu, Vianu, sőt Cantemir is atyalag tekinthetünk ránk a könyvespolcokról. De mincsenek egyedül. Mellettük: mai költőink, prózaíróink, drámaíróink, nyelvészeink művei sorakoznak. Bemutatva őket nekem, Nandris professzor elégedetten állapította meg, hogy „Bukarest mindig megküldi az intézetnek a legfrissebb újdonságokat”. Ez különben nem az egyetlen módja annak, hogy bemutassák az Eminescu és Creangă nyelvét szívükbe fogadó diákoknak irodalmunk legújabb alkotásait. Az egyetem katedráján ebben az esztendőben Al. Graur, Al. Rosetti akadémikusok, Macrea D. professor és más nagyraértékelt román szakemberek tartottak előadásokat.

...Ilyennek láttam Elzász fővárosát. Korszerű egyetemi központ, számos műemlékben és épületben testet öltő, jól meghatározott történelmi arculattal rendelkező város, modern folyami kikötő. De ugyanakkor a zenekedvelők találkozó helye az évenként megrendezett zenei fesztiválokon, vagy az üzletemberek a hagyományos vásárokon. Ugyanakkor számos konferencia, nemzetközi szimpozium és kollokvium színtere, amelyeken hazánk is részt vesz. Mondhatnánk — egy kis Genf.

Al. Gheorghiu